

ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА НАУЧНОТО ЖУРИ,
ОПРЕДЕЛЕНО СЪС ЗАПОВЕД
№ 3-294/ 28.09.2015 г.
НА ИЗПЪЛНИТЕЛНИЯ ДИРЕКТОР
НА СБАЛ ПО ОНКОЛОГИЯ, ЕАД

СТАНОВИЩЕ

От доц. Мирчо Иванов Вуков, дм
Член на Научното жури

За дисертационния труд на д-р Виолетка Маринова Венкова

На тема:

”Профил на токсичността и подход за оптимизиране на безопасността и ефективността на лечението при пациенти с колоректален карцином”

за присъждане на научната и образователна степен „Доктор“ по научната специалност "Онкология" с шифър 03.01.46, в област на висшето образование "Здравеопазване и спорт", професионално направление 7.1 „Медицина”.

Научен ръководител: Проф. д-р Галина Петрова Куртева, д.м.

Общо описание на представените материали по конкурса.

Представеният за становище дисертационен труд е обсъден и насочен за защита на заседание на Научен съвет в СБАЛ по Онкология-София.

Трудът е написан на 104 стандартни страници и съдържа 72 таблици и 11 фигури. Литературната справка включва 197 източника, от които 6 на кирилица.

Дисертацията съдържа шест глави : Литературен обзор, Цел и задачи, Материали и методи, Резултати и обсъждане, Изводи и заключение и Приноси на дисертационния труд, както и Списък на научните публикации и съобщения във връзка с дисертационния труд, Благодарности, Приложения и Библиография. Написана е на добър български език, стилът е стегнат и научен.

Предоставените материали са изготвени в съответствие с използваните правила за придобиване на ОНС „доктор“ в СБАЛО-София.

Кратки биографични данни

Д-р Виолетка Маринова Венкова завършва медицина през 1985 г. във ВМИ, гр. София. През периода 1985 г. – 2004 г. последователно работи в Русе и София като ординатор, участъков терапевт и завеждащ Поликлинично-терапевтично отделение. От 2005 год. е ординатор в Клиниката по химиотерапия на "СБАЛ по Онкология" ЕАД, а от началото на 2015 г. е асистент. Има специалности „Вътрешни болести” (1995 г.) и "Медицинска онкология"(2006 г). Магистър е по „Здравен мениджмънт” – УНСС, 2015 г. Член е на онкологични дружества, участва на конгреси и научни събития по онкология в страната и чужбина. Усъвършенства кфалификацията си чрез участие в много курсове и различни форми на обучение. Професионалните и научни интереси на д-р Маринова насочени към нежеланите странични реакции на антитуморното лекарствено лечение са от 2007 г. Тя участва като подизпълнител и главен изследовател

в клинични изпитвания От 2014 г. е консултант в МБАЛ "Св. Иван Рилски" и МБАЛ по ортопедия, гр. София. Автор е в глави "Рак на хранопровода", "Рак на стомаха", "Рак на панкреаса" и съавтор в Глава "Лечение на основните видове рак" на 2 учебника - "Медицинска онкология", 2012 г. и "Наръчник по онкология за химиотерапевтични медицински сестри", 2013 г. Със Заповед № 3-139/ 05.05.2015 г. на Изпълнителния директор на СБАЛ по онкология д-р Маринова е зачислена като дисертант за самостоятелно разработване на дисертационен труд на тема: „Профил на токсичността и подход за оптимизиране на безопасността и ефективността при лечение на болни с колоректален карцином”.

Актуалност на тематиката

Темата на дисертацията е актуална поради няколко обстоятелства, касаещи съвременното медикаментозно лечение на онкологичните заболявания. Известно е, че странични ефекти съпътсват лекарственото лечение на колоректалния карцином, което налага тяхното изучаване и предотвратяване. Новите антинеопластични медикаменти проявяват и специфична токсичност, която трябва да бъде проучена и по възможност предотвратена. Ето защо всяка стъпка, направена в тази посока е важна от медицинска и социална гледна точка. В този контекст не предизвиква никакво съмнение актуалността и дисертационността на избраната тема, особено на фона на това, че тенденцията към нарастване на колоректалният карцином се запазва и при двата пола.

Познаване на проблема

От направения литературен обзор личи, че дисертантката познава добре и в детайли съвременното състояние на проблема, ориентира се отлично в литературния материал, свързан с нежеланите странични ефекти и особено по отношение на лечението и проявите на токсичност и може критично и творчески да го оценява. Познаването на проблема е съществена предпоставка за правилното формулиране на целите и задачите и за точна и ясна интерпретация на крайните резултати. Литературният обзор служи като основа за търсене на отговор на въпроса как да намалим нежеланите събития, без да намалим ефективността на лечението и да осигурим по-качествен и по-дълъг живот на болните с КРК. Обобщението на литературния обзор, в което се посочва че „Световната тенденция е да се намери баланса между ефективност, безопасност и цена на лечението” служи като предпоставка за един естествен преход към целта и задачите на дисертационния труд.

Цел, задачи и методика на изследването

Целта е ясно определена: Да се анализират ретроспективно страничните реакции при лечението на пациентите с колоректален карцином в Клиниката по Химиотерапия на «СБАЛ по Онкология» ЕАД, гр. София и предложат индивидуализирани подходи за преодоляването им. Формулирани и решени са 5 задачи, (една от тях има 4 подзадачи), които са подбрани така, че без да са много на брой, отразяват различни аспекти на работата и по този начин водят по-бързо и качествено до постигане на целта. За обработка на данните са използвани адекватни статистически методи и съвременни статистически пакети. Методологията на изследването е правилно и точно подбрана.

Характеристика и оценка на дисертационния труд

Изложението и използваната литература показват, че д-р Маринова се е запознала със значителен брой съвременни и качествени литературни източници. Въведението, като част от литературния обзор, представя добре значимостта на разработената тема. В литературния обзор на дисертацията докторантката показва

впечатляваща компетентност и богата информираност относно различни аспекти на колоректалния карцином. Личи, че д-р Маринова познава добре и в детайли съвременните информационни източници по този въпрос, показва много задълбочено познаване на проблемите особено по отношение на лечението, ориентира се отлично в литературния материал и може критично и творчески да го оценява. Самият обзор е разделен на няколко части, обхващащи различните аспекти на темата, като детайлите са представени кратко, ясно и много информативно. Използвани са достатъчно на брой информационни източници. Считаю, че много полезни са направените изводи от литературния обзор. Те водят по един естествен начин към избора на тематиката и направеното от докторантката. Познаването на проблема е съществена предпоставка за правилното формулиране на целите и задачите за точна и ясна интерпретация на крайните резултати.

Използваните материали и методи са коректно описани. Добре е описана методиката на проучванията. Използваните методи са адекватни на поставената цел и формулираните задачи. Статистическите методи са използвани точно. Тези методи са средствата, чрез които се генерира доказателствения материал на дисертацията и от тяхното правилно използване зависи достоверността на крайните изводи.

В главите Резултати и обсъждане, Изводи и заключение и Приноси на дисертационния труд, които съдържат същността на дисертацията, са представени получените резултати, тяхната същностна интерпретация и обсъждането им. Детайлно са представени важните за дисертацията характеристики на пациентите. Подробно се разглеждат всички аспекти на терапията. Особено интересни, ценни и с приносен характер са количествените оценки на установените статистически значими зависимости. Най-важно място заема прецизното представяне на токсичността и направения сравнителен анализ. Анализът на периода до прогресия и на преживяемостта, свързана с факторите, които влияят на тези събития несъмнено е принос на дисертацията. Особено ценно е разглеждането на събитията в зависимост от установената токсичност, като за зависимостите са получени количествени оценки. Подробно се обсъждат видовете токсичност и се прави оценка и преглед на отражението на тази токсичност върху стандартното лекарствено лечение и поведение при проявена различна степен на токсичност. Самостоятелен приносен характер има проведеното пилотно проучване. На емпиричните проучвания и на резултатите от тях може да се даде много висока оценка.

Като резултат от получените резултати на дисертацията е разработен модел за оценка и превенция на токсичността при лекарствено лечение на колоректален карцином и са предложени препоръки за превенция на хематологична токсичност, отчитащи вида на токсичността. Накрая се представя обобщен модел на поведение за превенция на токсичността. Считаю, че еднозначно е доказана основната теза на дисертационния труд.

Направените изводи и заключения съответстват на получените резултати, базират се на данните от изследването и показват, че поставените задачи изцяло са изпълнени. Приемам предложените приноси. Мисля, че може да се добави още един много съществен принос – направена и представена е широка картина (обобщаваща панорама) на токсичността, каквато по всеобхватност не съм срещал досега. Това несъмнено е фундаментален принос, защото касае фундамента на тази част от терапията, свързана с токсичността и поведението при нейната наличност. Приносите са синтезирани от доказателства, получени чрез използване на съвременни статистически методи, както това е прието да се прави сега в практическия подход „медицина, основана на доказателства“.

Считам, че разглежданият дисертационен труд поставя солидна основа на нови научни изследвания по темата, като неразделна част от една по-широка стратегия за подобряване на лечението на КРК.

Публикации по дисертационния труд

Авторката е представила 5 публикации във връзка с дисертационния труд, две от които са на латиница. На две от тях е първи автор.

Автореферат

Запознах се с автореферата, който е в обем 115 страници и считам, че отразява пълно същността и приносите на дисертацията. Авторефератът е изготвен съгласно приетите изисквания.

Много добро впечатление прави приложението. От него могат да се видят всички детайли за наблюдаваната токсичност при изследваните пациенти с карцином на колона и карцином на ректума по време на лекарственото лечение.

Лични впечатления

Имам лични впечатления от възможностите на д-р Маринова от времето, когато тя си подготвяше материалите и данните за статистическа обработка. Убедено мога да твърдя, че тя има всички качества на изследовател. Считам, че за придобиването на научната и образователна степен „доктор“ най-важно е дисертантът да покаже, че самостоятелно може да извършва научна работа. Д-р Маринова убедително доказва това с представената работа.

Заклучение

В дисертационния труд са поставени ясни, добре формулирани, цели и задачи, които безспорно са постигнати и изпълнени. Проведеното изследване е прецизно и добросъвестно направено. Анализите са коректно изпълнени, изводите и препоръките са обосновани и произтичащи от данните от изследването.

Считам, че практическите резултати от дисертацията биха били много полезни за работата на всички институции, занимаващи се с лечение на КРК. Важно е тези резултата да достигнат до практиката чрез представянето им в подходяща форма.

Представеният дисертационен труд е собствено изследване на дисертантката с определена научно-практическа стойност. Направени са важни за практиката изводи и приноси.

Очаква се д-р Маринова да продължи да се занимава с научна работа, което тя доказва с настоящата дисертация чрез успешно овладяване и използване методологията на научните медицински изследвания. Оценявам положително дисертационния труд.

Всички посочени достойнства, описани и представени в настоящето становище са основание убедено да препоръчам на авторитетното научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на д-р Виолетка Маринова Венкова.

28.11.2015 г.
София

Член на Научното жури:

/доц. Мирчо Ив. Вуков, дм/